

Collegial=Lidende

for

Danmark og Norge.

Med Kongeligt allerhøieste Privilegium.

Nr. 49. Den 7 December 1799.

Trykt i Kjøbenhavn hos Direktør Johan Frederik Schult.

Undertegnede ere Redaktører, Forlæggere og Udgivere af
denne Tidende:

Christian Knudsen. Peter Johan Monrad.

Cancellie-Raadere og Expeditionsssekretærer i det danske Cancellie.

Offentlig Foranstaltning.

Under 20 Novbr. d. A. har det behaget Hs. Majestæt
at resolve saaledes: Da det er Os magtpaaliggende,
at de under Vort danske Cancellie henhørende Sager bli-
ve fremmede i den med sammes Natur overeensstemmen-
de Orden, og expederede med den Hastighed, som Vo-
re troe Undersaatters Bedste kræver: saa ville Vi, i
Betragtning af de under bemældte Kollegium henlagte
Sagers tiltagende Mængde, og Forretningernes Vids-
løstighed, i Forhold deraf forøge Kollegiums Lemmernes
Antal, og tildele hvert Departement visse Sager, som
af sammes Deputerede forestaaes.

Cancelliet skal bestaae af følgende fire Departe-
menter:

Til det 1ste Departement skal henhøre alle Sager, som angaae Universitetet, de lærde Skoler, de kongelige Seminarier eller Lære-Instituter, det almindelige Skolevæsen, Geistlighedens og Religious-Lærernes Embeder, alt det, som kan henføres til den offentlige Underviisnings Anstalter, og til de, med Hensyn til samme, beskittede Embedsmænds eller Betjentes Pligter og Rettigheder.

Til 2det og 3die Departement skal henhøre Justits- og Politi-Væsenet i sammes hele Omfang; Skifte- og Overformynder-Væsenet i begge Riger, samt i Vestindien, Island og paa Færøerne; Testamenters Konfirmationer, samt Bevillinger til Ægteskaber, Skilsmisser og Separationer; alt det, som angaaer Nvarantæne-Indretningerne, Distrikts-Chirurgikaterne, Provincial-Physikaterne, Foranstaltningerne til at afværge og hæmme smitsomme Sygdommes Udbredelse; det almindelige Fattigvæsen, Veivæsenet, forsaavidt samme ei er henlagt under General-Beikommisjonen i Danmark.

Til 4de Departement skal henhøre: Over-Tilsynet med de offentlige Stiftelser og disses Midlers Administration, Lehn-Kontoret, samt hvad der angaaer de Fideikommisser, der høre under Cancelliets Opsigt, saa og hvad som angaaer Forsvars-Væsenet, for saavidt samme er henhørende til Cancelliets Virkefreds.

I Henseende til Personalet ville Vi, at Cancelliet

liet] skal bestaae af en Præsident og 5 Deputerede, af hvilke den ene er General-Prokurør.

Præsidentens Pligter skal bestaae i:

- a) at paasee den Ordens Haandhævelse i Sagernes Gang og Expedition, som ved denne Vor Befaling er tilfigtet.
- b) Henvende sin Opmærksomhed paa de almindelige Indretninger og Foranstaltninger i Staten, som ere Cancelliet underlagte.
- c) Baage i Særdeleshed over Embedernes vedbørlige Besættelse, saaledes, at de Dødeligste og Nødsfaste blive Os allerunderdanigst foreslaaede.
- d) Referere for Os de Sager, som ikke kunne, uden ved Vor allerhøieste Resolution, blive afgjorte.

I Henseende til de Deputerede, da deeltage de samtlige i Forretningernes almindelige Bestyrelse; men det dem anviste Fag bør i Særdeleshed være Formaalet for deres hele Opmærksomhed.

Den Deputerede refererer Sagen i Kollegiet, og, efter at have sagt sin Mening om samme, indfører han i Protokollen den Resolution, som Cancelliet i Sagen afgiver.

Enhver Expedition, uden Undtagelse, forfattes og udfærdiges fra det Departement, hvortil Sagen, der omhandles, henhører.

Naar ledige Embeder skulle besættes, refereres Ansøgningerne derom først i Kollegiet af den Deputerede,

som

som er Chef for det Departement, under hvilket de Sager, der vedkomme det ledigt blevne Embeds Førelse, ere henlagte; derefter besørger han, fra sit Kontor, Forstillingen derom til Os expederet.

General-Prokurøren skal intet særdeles Departement have, men skal tage Deel som Medlem af Cancelliet i alle Sager, som af samtlige Deputerede foredrages, og i Særdeleshed vaage over, at Lovene overholdes, og, hvor Forbedringer i disse findes fornødne, at gjøre Forslag til nye.

Paa det at Justits- og Politi-Faget, som er af et saa betydeligt Omfang, ikke skulle savne den Hjælp, som samme kunde trænge til, ville Vi, at to Expeditions-Sekretærer skal ansættes i disse Departementer.

Hvad de Sager af Vigtighed angaaer, som, efter sammes Natur, ikke bør være strax bekjendte, da ville Vi, at enhver Deputeret skal have en særskildt til denne Brug bestemt Protokol, hvorudi enhver Deliberation og Beslutning indføres, hvilke i Kollegiet selv af den Deputerede expederes, og bør ikke komme i Kontorerne.

Ligesom Vi saaledes have allernaadigst bestemt det Fornødne i Henseende til Cancelliets Indretning, saa er ogsaa Vor allernaadigste Villie:

At Vor første Deputerede, Konferentsraad Schow, skal forestaae det Departement, hvortil Sagerne, der

ved-

vedkomme Universitetet, de lærde Skoler, Geistligheden m. v. henhøre.

At Vor tredie Deputerede, Etatsraad Reiersen, forestaaer Departementet, hvorunder Sagerne, der vedkomme de publikke Midlers Administration m. v. ere henlagte.

Til Chef for det danske Justits- og Politi-Departement ansattes Professor Cold, som Vi tillige udnævne til 5te Deputeret i Vort danske Cancellie.

Til Chef for det norske Justits- og Politi-Departement ansattes Høiesterets-Assessor Feddersen, som Vi tillige udnævne til 4de Deputeret.

Til Assessores i Cancelliet bestikke Vi de nuværende 2de Expeditions-Sekretærer, Rancelliraaderne Knudsen og Monrad; begge disse ansattes i Justits-Departementerne, den første i det danske, og den sidste i det norske.

Disse Assessores skulle underskrive med Kollegiet, paa samme Maade, som de Kommitterede i Vore Kammer-Kollegier.

Hvad de fornødne Sekretærers, Rancellisters og Kopiisters Ansættelse og Fordeling i de forskjellige Kontorer betræffer, samt det, som Vi troe, at kunne tjene til at udføre Vor i denne Resolution tilkjendegivne Villie, da har Cancelliet at indkomme med dets nærmere allerunderdanigste Forslag.

Vi ville end videre allernaadigst bestemme:

{1} At

- 1) At denne Resolution skal med næste Aars Begyndelse sættes i Kraft, dog tiltræde de tvende Deputerede, Statsraaderne Feddersen og Cold, deres nye Embeder, saasnart deres dem hidtil anbetroede Forretninger det tillade.
- 2) I Henseende til Expeditions-Sekretaren, Cancelliraad Knudsen, ville Vi, i Betragtning af Omstændighederne; og det Forhold, han har staaet i som Medlem af Cancelliet, meddele ham Bort allernaadigste Løfte, at han skal, naar en Deputerets Post i Cancelliet bliver ledig, tiltræde samme. Og
- 3) Ville Vi allernaadigst forbeholde Statsraad Feddersen Udgang til hans Plads som Assessor i Høiesteret med Anciennetet i Henseende til Løn og Gage.

Fovgivninger.

Da det er blevet Hs. Majestæt foredraget: at Diskontoen af Berler og Berel-Obligationer, som, i Folge Oktroien for den danske og norske Species-Banke, hidtil ifkun er betalt med 4 Procent, ligesom for Laan paa Hypotheker, ikke er paa fremmede Handelssteder i Almindelighed og Hamborg i Særdeleshed, enten ved Lov eller Vedtagt bestemt til noget vist, men stiger og falder over og under 4 Procent, østersom Mangel eller Overflodighed af Penge fremviser sig og Handels-Konjunkturer eller Vare-Lager gjør dem meer eller mindre begjerte; ligesom det og er bemærket, at naar Berel-Diskon-

kon-

Kontoen paa fremmede Steder, og især i Hamborg, mær-
 keligen stiger, har dette, i Forbindelse med den her væ-
 rende lavere og faste Diskonto, en besværende Indfly-
 delse paa de danske Staters offentlige Pengevæsen, i det
 at Penge, baade ved Berel-Diskonto i Species-Banken
 og igjennem andre Veie, trækkes ud fra Circulationen
 her i Landet til Hamborg, hvor de med langt større For-
 deel end her kunne benyttes; saa har Hs. Majestæt,
 (for, saa meget som muligt, at sætte sine Kjære og troe
 Undersaatter i Stand til at gjøre sig de lovlige Fordele,
 som Omstændighederne tilbyde), ved Resol. af 29 f. M.,
 allernaadigst tilladt: at Diskonto-Præmien maa bestem-
 mes og betales, saavel over som under den nu ellers her
 i Landet bestemte Rentefod, ligesom paa andre uden-
 landske Handelssteder er Brug; dog at saavel Banken,
 som de private Diskonterende, fra Tid til anden sætte
 og offentligen bekjendtgjøre en ordentlig Diskonto-Kours;
 hvilken allernaadigste Befaling ved Plakat fra det dan-
 ske Cancellie, under Gaars Dato, er bekjendtgjort.

Under 27 f. M. er igjennem Rentekammeret ud-
 færdiget et Patent angaaende Udskrivningen af Ma-
 gazin-Korn, samt Hø og Halm, i Hertugdømmes-
 ne Schlesvig og Holsteen, og Herstædet Pinneberg for
 Aaret 1800, som ogsaa Betalingen for de af Magazin-
 præstandis for Aaret 1799 endnu resterende Qvantite-
 ter,

ter, ligeledes Bestemmelsen af Priserne, hvorefter det Magazinkorn, Hø og Halm, som for Aaret 1800 ikke fordres in Natura, skal af Undersaatterne betales. I samme bestemmes, at Rugen saavel som Havren, samt Høet og Halmen, ei skal leveres strax, men in Natura bevares til nærmere Ordre, under Straf af dobbelt Leverance, om nogen ved anstillet Undersøgelse ei har det pligtige Quantum i Beredskab; ligeledes, at de fra Udskrivningen for 1799 hos Undersaatterne endnu opbevarrede Quantummer af Rug, Havre, Hø og Halm, forsaavidt ei en Deel af samme er gjennem Rentekammeret anvist til Natural-Leverance, skulle betales, efter de i Patentet af 21 Nov. f. A. fastsatte Priser, inden 4 Uger fra dettes Forkyndelse. Det Magazinkorn, samt Hø og Halm, som for Aaret 1800 ei skal leveres in Natura, ansættes til disse Priser:

En Tønde Rug til	•	•	5 Rdlr.	
— Havre	•	•	3 —	16 Sfl.
Et Læs Hø	•	•	5 —	16 —
— Halm	•	•	4 —	25 —

Blandede Efterretninger.

Under Gaars Dato har Hs. Majestæt besejlet Præsidenten i Cancelliet, Kammerherre Moltke, Statsraad og Borgemeister Blindt, Cancellieraad og Expeditions-Sekretær Knudsen, Banko-Direktor Kirkeberg, Assessor og Kongens Foged Feddersen, samt Sekretær Falck,

at sammentræde i en Kommission, for at tage i Overveielse, hvorledes og paa hvad Sted i Kjøbenhavn baa-
de et Raadhuus, som tillige skulde indbesatte Leiligheder
for Hof- og Stadsretten med samtlige derunder henhø-
rende Indretninger, saavelsom for Politiretten, samt
et Arresthuus, saavel for Gjelds-Arrestantere som For-
brydere, kunne opføres; hvor store Bekostninger dertil
vilde medgaae, og hvilke Summer der allerede maatte
haves i Beredskab hertil, samt hvorfra det øvrige skulde
erholdes. Og skal Kommissionen, saa hastigt som muligt,
tilendebringe sine Veraadslagninger, samt indkomme med
sit Forslag til Hs. Majestæt igjennem det danske Cancellie.

Den 3 d. M. er Over-Auditor og Politirets-As-
sessor, M. Knugen, konstitueret, indtil videre, til
Politimester i Kjøbenhavn.

Efter foregaaet Brevverling med det kongelige Ge-
neral-Land-Oekonomie- og Commerce-Kollegium, har
Cancelliet, under 28de f. M., anmodet Kjøbenhavns
Hof- og Stadsret, at foranstalte Skipper Joachim de
Knagenhielm Heiberg tiltalt, fordi der er grundet For-
modning om, at han under dansk Flag har faret for et
Handelshuus i Hamborg, og dertil berjent sig af kon-
gelige danske Søpasser.

I Anledning af Cancelliets Circulære, dat. 29 Juni d. A., i Folge hvilket det paaligger Lægsforstanderne at indgive Lister til Krigs- og Land-Kommissærering over de Reserver, som til 10 Aars Alder inklusive kan tilkomme Betegnelsen: Sølimit, er der til Cancelliet indkommen Begjering om Forholds-Regler i følgende Tilfælde:

1) Om de Reserver eller Børn, som ere fødte i de saakaldte Sølægder, af de ny Sølimitter, men siden ere flyttede, med eller uden Forældre, til Landlægderne, hvor de ikke kunne blive søvante, skulle betegnes med S. L.?

2) Om Børn, som ere fødte i Landlægderne af Forældre, som ikke ere af de nye Sølimitter, men nu ere flyttede til Sølægderne, hvorved de ernære sig ved Dagleie, Haandværk, Avlsbrug o. s. v., skulle have Bedtegning: S. L.?

3) I Tilfælde at dette Spørgsmaal benægtes, om da samme Forældres Børn, som ere fødte, efter at Forældrene ere komne til Sølægderne, som de, hvilke nu herefter derudi fødes, skulle være Sølimitter?

4) Hvad Bedtegning de Reserver eller Børn skulle have, som fødes i Landlægderne af de Forældre, som endnu ere af de nye Sølimitter og af de Forældre, som forhen have været af de nye Sølimitter, men nu have faaet Sø-Patent eller Friheds-Pas?

5) Om det, ved at give en Reserve, som enten er fød i Land-

i Landslægderne og flyttet til Sølægderne, eller fød i disse og kommen til hine, sin Vedtegning, maa beroe paa Forældrenes Billie, hvad enten disse Børn eller Reserver skal ansættes, som Sølimiter eller ikke, eller om denne Ansættelse skal have en bestemt Regel? Endeligen

6) Om den Vedtegning S. L., som Krigs- og Land-Kommissærerne udi de hidtil aarligt indgivne Af- og Tilgangs-Lister har tilføjet endeel af de nysedte Reserver (hvilket efter fornævnte Cancellie-Skrivelse nu er paalagt Lægs-Forstanderne) skal have sit Forblivende, uagtet den efter hiint Spørgsmaals Besvarelse kunde være Forandring underkastet?

Disse Spørgsmaal har fornævnte Kollegium under 16 Nov. d. A., ved Skrivelse til Stiftamtmanden over Sjælands Stift, besvaret saaledes:

Til 1ste. At de Reserver, som ere avlede af Fædre, der henhøre til de nye Sølimiter, bør, uagtet de ere flyttede til Landslægder, hvor de ikke kunne blive søvante, anføres paa Fortegnelsen.

Til 2det og 3die. Reserver, der ere avlede af Forældre, som ikke selv henhøre til de nye Sølimiter, bør, uagtet de ere flyttede til Sølægder, ikke anføres paa Fortegnelsen, ei heller de Sønner, som af benævnte Forældre avles i Sølægderne.

Til 4de. De Reserver, som avles af Fædre, der enten endnu henhøre, eller, førend de fik Afsteds- og Friheds-

Heds-Passer, henhørte til de nye Solimitter, bør alle at have Bedtegningen: Solimit, følgerigen anføres paa Fortegnelsen.

Til 5te. Det bør ikke staae i Forældrenes Balg, om de vil eller ikke vil have deres Sønner betegnede som Solimitter; men de under foregaaende Poster bestemte Regler bør følges.

Til 6te. Har Krigs- og Land-Kommissærerne uretteligen givet Betegnelsen af Solimit til Reserver, aflede af Fædre, der enten ikke selv henhøre til de nye Solimitter, eller, førend de fik Afsteds- og Friheds-Passer, dertil henhørte, da bør sligt ved næstkommende Session dokumenteres og bevises og Bedtegningen der udslættes, naar den uretteligen er given.

For at have raddet Jonas Nielsen Skor og hans Tjenestedreng, Anders Rasmussen Høugen, hvilke sidst-afvigte 3die Pindsedag havde kuldseilet paa Sønde-Fjorden, ere Bønderne Anders Jonsen og Colben Rasmusen Skor, af Sundmørs Fogderi, tilstaaede den ved Plakaten af 14 Septbr. f. A. udlovede Præmie.

Da Fyret paa Lindesnæs hidtil har været anbragt paa Næset selv uden Taarn og uden Dagmærke, saa har Hs. Majestæt paa General-Foldkammerets Forskilling derved ladet befale den Forandring, at et Taarn

er opført paa samme Punkt, hvor Fyret tilforn har staaet, hvilket Taarn, som er 10 Alen høit og 9 Alen i Tiir-
kandt, er anstrøget med hvid Farve for at tiene tillige til
Dagmærke. Paa dette Taarn antændes et Blusfy den
1ste Februar 1800, og vedligeholdes derefter til samme
Tider og efter samme Regler, som det nuværende Fyr paa
Næsset selv. Fyret paa Markøe lige over for Lindes-
næs forbliver derimod uforandret som hidtil.

I Anledning af en indkommen Forespørgsel, om
Befkommende, paa Grund af Plakaten, dat. 29 April
1791, ere pligtige til at betale Distriktets bestfittede
Gjordemoder, naar de bruge en udenfor Distriktet, men
examineret Gjordemoder, har Cancelliet, under 23 d.
M., tilskrevet Stiftamtmanden over Ribe Stift, at en
hver, i Følge forbemældte Plakat, har Tilladelse til at
betjene sig af hvilken examineret Gjordemoder den vil,
og at det er kun, naar nogen bruger en uexamineret,
at den examinerede i Distriktet ligesuldt skal betales.

For Cancelliet er fremsat det Spørgsmaal: om en
Godseier er forpligtet til, at yde Kirkens Betjenter Tien-
de eller Godtgjørelse for samme af den Jord, han ved
Udfistning fratager sine Bønder, som deraf have svaa-
ret Tiende, naar han betjener sig af samme Jord til an-
den Brug end Gædeland og Græsning, s. Ex. til Skov-
Indfredning?

I den

I den Anledning har bemældte Kollegium, under 23 Nov. d. A., tilskrevet Stiftamtmanden og Biskoppen over Sjælands Stift: at, da Tienden er en Deel af Jordens Grøde, saa formener Kollegiet, at af den Jord, som ikke besaaes, og altsaa intet Korn frembringer, og heller ikke giver Græsning for Creature, kan heller ikke svares Tiende, og selgeligen heller ikke Godtgjørelse derfor. Vedblive imidlertid Vedkommende deres Paastand om sliG Godtgjørelse, da vil Spørgsmaalet være at afgjøre ved Lands Lov og Ret.

I Anledning af det Spørgsmaal: om en Kandidat, der erholder Tilladelse at lade sig ordinere i et andet Stift end det i hvilket han er kaldet til Præst, bør betale Ordinations-Gebyhr til Vedkommende i begge Stifter? har Cancelliet, under 27 Nov., tilskrevet Biskoppen over Ribe Stift: at Ordinations-Gebyhr kun bør betales der, hvor Ordinationen skeer.

Under 23 November d. A. har Cancelliet tilskrevet Amtmanden over Randers Amt: at de, der indfinde sig paa det ved Hobro Kjøbsted holdende Marked, og, uanseet Reskriptet af 17 Maj 1794, der bestemmer Stedet, hvor Markedet skal holdes, søge den gamle urette Plads norden for Byen, bør paalægges en Mulkt af 1 Aldr til Byens Fattige, som i Mangel af mindelig

De.

Betaling inddrives paa Stedet ved Udpantning i de medhavende Markedsvare.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 6 Decbr. er Kand. Theol. C. M. R. Friis konfirmeret til Personel-Kapellan for Grønbech og Svstrup Menigheder i Aarhus Stift; Kand. Theol. A. E. Funder ligeledes til Personel-Kapellan for Lem og Vesby Menigheder i Viborg Stift; Sognepræsten for Kliim og Thorup Menigheder i Aalborg Stift, Provst J. Clausen, bekliffet til Sognepræst i Hjørring og annekterede St. Hans og St. Olufs Menigheder; Kand. Theol. R. Graah til Sognepræst for Bisby og Heltborg Menigheder i Aalborg Stift; den residerende Kapellan for Aker Præstegjæld i Aggershuus Stift, S. H. Lemmich, til Sognepræst sammesteds, og i hans Sted Doct. Philosophiæ J. Neumann til residerende Kapellan for bemeldte Præstegjæld; den residerende Kapellan til Bang, B. S. Bull, til Sognepræst for Næs Præstegjæld paa Hedemarken. Sognepræsten for Stadsbygdens Præstegjæld, P. J. Brandt, til Sognepræst for Værdalens Præstegjæld i Trondhjems Stift; Sognepræsten for Griip og residerende Kapellan til Nværnæs Præstegjæld, C. de Besche, til Sognepræst for bemeldte Nværnæs i Trondhjems Stift, og i hans Sted Personel-Kapellan H. G. Bull til Sognepræst for Griip og residerende Kapellan til Nværnæs.

Under

Under Generalitetet: Den 29 November er karakteriseret Ritmester v. Berger af Husar Regimentet udnævnt til Second-Ritmester, og den ved det holske Rytter-Regiment staaende karakteriserede Premier-Lieutenant v. Flindt til virkelig Premier-Lieutenant i Husar-Regimentet; Sec. Lieutenanterne v. Krag til virkelig Prem. Lieutenant og v. Leuensfeldt til virkelig Sec. Lieutenant, samt Kornet a la suite v. Rodenburg til virkelig Kornet i det slesvigke Rytter-Regiment; Under-Officererne v. Giesmann og v. Andrée til Fændrifker a la suite ved det schlesvigke Jæger-Korps. Rand. Chirurgia P. S. Murer til Bataljons-Chirurg ved det 2det trondhjemske Infanteri-Regiment. Sergeant J. Casparsen til Fændrif reforme ved Næst Borger-Kompagni paa Bornholm.

Under Admiralitetet: Den 22 November er hidtil værende Chirurgus ved Haandværksstøtten, Nielsen, formeddelt Alder og Svaghed, afskediget med Pension, og i hans Sted ansat Regiments-Chirurg H. H. Müller; tillige ere G. S. Gørk og Eskadrons-Chirurg J. C. W. Wendt ansatte som Under-Chirurger ved Haandværksstøtten; Mynster skriver H. S. Langeland ansat til Assistent i Holmens Inventari- og Fabrik-Kontor, og Kopiisten ved Frederiksværns Værk, J. O. W. Eberhardt i hans Sted til Mynster skriver i Frederikshalds Distrikt.